

Raadsfractie LAS
T.a.v. de heer Kampman

Postadres:
Gemeente Almelo
Postbus 5100
7600 GC Almelo

Bezoekadres:
Haven Zuidzijde 30
7607 EW Almelo

telefoon: **(0546) 54 11 11**
e-mail: **gemeente@almelo.nl**
internet: **www.almelo.nl**

Uw brief	Uw kenmerk	Ons kenmerk	Datum
		UIT24115178	11 juni 2024
Bijlage(n)	Doorkiesnummer	Behandeld door	Zaaknummer
	0546-54 11 11	B Krakers	

Onderwerp

Beantwoording schriftelijke vragen inzake het in oprichting zijnde warmtebedrijf van Cogas en Twence.

Geachte heer Kampman,

Namens de fractie LAS heeft u bij brief van 3 april 2024 schriftelijke vragen aan het college van burgemeester en wethouders gesteld inzake het in oprichting zijnde warmtebedrijf van Cogas en Twence. Met deze brief beantwoordt het college deze vragen.

Mogelijke realisatie van 25.000 warmtenet aansluitingen in het verzorgingsgebied van Cogas, waarin Almelo ook wordt genoemd als "afzetmarkt".

- *Wat is het standpunt van de gemeente Almelo m.b.t. het "regionale warmtenetwerk"?*
Het college heeft eerder al aangegeven niet deel te nemen in dit regionale warmtenetwerk. Op 29 juni 2021 heeft het college besloten om de intentieovereenkomst tussen Ennatuurlijk, Twence, Cogas en een aantal gemeenten niet te ondertekenen. Daar is de raad per brief over geïnformeerd (Raad – 6738). Bovendien heeft uw raad tijdens de raadsvergadering op 10 november 2022 de motie "Aansluiten bij regionaal warmtenet 'Warmtenet Twente'" verworpen. Wij geven uitvoering aan het door uw raad ingenomen standpunt. Dat betekent dat we om principiële redenen niet zullen instemmen met de "final investment decision" die Cogas nu aan het voorbereiden is. Overigens hebben wij in de aandeelhoudersvergadering ook tegen de ontwikkelfase van de businesscase (richting final investment decision) gestemd. Wij blijven in de aandeelhoudersvergadering kritisch op wat ons voorgelegd wordt; u zult dat in onderstaande beantwoording ook teruglezen.
- *Hoe denkt Cogas deze aansluitingen te kunnen realiseren binnen haar eigen verzorgingsgebied? Of is Cogas van plan ook buiten haar eigen verzorgingsgebied aansluitingen te realiseren, om aan de genoemde 25.000 aansluitingen te komen.*
Het college heeft van Cogas begrepen dat in de eerste fase van dit project 2.841 aansluitingen plaatsvinden in Hengelo en dus buiten het verzorgingsgebied van Cogas. In Hengelo wil men groeien naar 7.900 aansluitingen. Men geeft aan dat er vervolgens potentie is voor 25.000 aansluitingen in het Cogas verzorgingsgebied (Borne 5.000, Almelo 15.000 en Oldenzaal 5.000). Dit is ook opgenomen in de Regionale Energiestrategie Twente.

- *Hoeveel huishoudens van de 25.000 aansluitingen in de 1^e fase zijn particulier eigendom en wat is de slagingskans om deze woningen aangesloten te krijgen op het warmtenet*
Cogas gaat uit van 2.841 aansluitingen in de 1^e fase, waarvan ongeveer 1.600 woningen van woningbouwcorporatie Welbions en het overige aantal (ca. 1.240) particuliere woningen. Zowel de woningbouwcorporatie als de particuliere eigenaren hebben nog geen overeenkomst ondertekend en daarmee zijn de aantallen nog niet definitief. De slagingskans laat zich op dit moment moeilijk inschatten. Dit is afhankelijk van meerdere factoren, waaronder de betaalbaarheid voor de betreffende inwoner.

Cogas geeft aan dat er een rendement van 3 tot 5 procent uit de investeringen te halen zijn. Wij hebben hierover grote twijfels of dit wel realiseerbaar zal zijn.

- *Welke afschrijvingstermijn zit er op het warmtenet ?*
In de businesscase die uitgewerkt wordt, wordt uitgegaan van een termijn van 30 jaar. Dit is ook voorgelegd aan de aandeelhouders in de aandeelhoudersvergadering.
- *Wat is de verwachte levensduur van de woningen die in de 1^e fase worden aangesloten en zijn er herstructureringsplannen gepland met betrekking tot de aangesloten woningen ?*
Dit is een terechte vraag. Wij delen deze zorg, hier moet goed oog voor zijn bij de planvorming. De eventuele aanleg van het warmtenet moet zijn afgestemd op eventuele herstructurering van wijken. Bij de beoordeling van de businesscase zullen wij dit punt actief in de aandeelhoudersvergadering onder de aandacht brengen.
- *Is er met de berekening van het “rendement” rekening gehouden met het feit dat het kabinet werkt aan het versneld terugdringen van verbrandingscapaciteit bij afvalverwerkers en belasting op import van in Nederland te verbranden afval wil invoeren (wat Twence in grote mate wil?)*
Ook dit is een terechte vraag en hier zit een potentieel risico in de realisatie van de businesscase. Op dit moment is er geen rekening mee gehouden in die betreffende businesscase en we weten dat wet- en regelgeving op nationaal en Europees niveau kan veranderen, waardoor de continuïteit van afvalstromen onder druk kan komen te staan. Het college vraagt hiervoor overigens niet alleen aandacht bij Cogas maar ook bij Twence.
- *Is er met de berekening van de business case rekening gehouden dat het kabinet de gasprijs wil loskoppelen van de warmtenetten en op dit moment werkt aan een nieuwe spoedwet?*
Het loskoppelen van de gasprijs bij de warmtenetten is zeker een issue. Naar ons inzicht zal dit hoogstwaarschijnlijk invloed hebben op de businesscase. Een herberekening op basis van deze nieuwe gegevens lijkt ons dan ook logisch. Wij zullen dit bij Cogas onder de aandacht brengen en te zijner tijd bij de beoordeling van de businesscase in de aandeelhoudersvergadering kritisch volgen.

Twence zegt dat het “niet bruikbaar afvalhout” verbrandt en vindt dit zelf 100% duurzaam. Wij hebben daar een andere mening over. Afvalhout is altijd herbruikbaar zij het in een andere vorm. Verbranden kan nooit duurzaam zijn.

- *In hoeverre strookt de gedachte “duurzaamheid” van Twence met de beweging die al jaren geleden is ingezet “van afval naar grondstof”*
Het aanleggen en exploiteren van warmtenetten bevat een paradoxaal probleem. Warmtenetten worden aangelegd in het kader van duurzaamheid. Het verbranden van afval, en daarmee ook het verbranden van afvalhout, is echter per definitie niet duurzaam. Het verbranden van afval(hout) is echter vooralsnog wel nodig voor het

operationeel houden van de warmtenetten. Dit heeft een perverse prikkel op de afvalmarkt tot gevolg terwijl de bedoeling is dat afval steeds meer als grondstof dient.

Aandeelhouders van Cogas hebben aangegeven dat een warmtebedrijf van alleen Cogas en Twence een twijfelachtige basis is. Dat zijn wij met hen eens. Er zouden contacten zijn met EBN en Enexis. Verder lezen we dat Cogas 1,2 miljoen Euro investeert in de aanleg van een hoofdtransportnet en distributienetten in Hengelo.

De algemene vergadering van aandeelhouders heeft tot nu toe slechts goedkeuring gegeven voor een budget van 1,2 miljoen euro voor de ontwikkelfase van het Regionaal Warmte Netwerk, dit is dus nog geen investeringsbesluit voor de daadwerkelijke aanleg. Wij hebben hier overigens tegen gestemd.

- *Bent u het met ons eens dat Cogas eigenlijk veel te klein is om dit soort grote risicovolle investeringen te doen met zoveel onzekerheden ?*

Wij delen uw zorg; een zorg die het college ook heeft gedeeld met Cogas en medeaandeelhouders. We blijven daarom in de aandeelhoudersvergadering kritisch inbreng leveren op de verdere planvorming van een regionaal warmtenet, met Twence als warmtebron. Waarbij we in het bijzonder aandacht hebben voor maatschappelijke risico's voor onze inwoners (o.a. leveringszekerheid en betaalbaarheid), de businesscase, de financiële ratio's, maar ook naar de duurzaamheidsaspecten die samenhangen met het warmtenet.

Waar het gaat om de businesscase en de financiering hiervan hebben we herhaaldelijk in de aandeelhoudersvergadering aandacht gevraagd voor het betrekken van externe partners (zoals Enexis, EBN en andere netwerkbedrijven) en financiering om hiermee de financiële risico voor ons als aandeelhouder te reduceren. Ook valt te denken aan het aandeelhouderschap van en/of het meefinancieren door die gemeenten, buiten het huidige verzorgingsgebied van Cogas, waar het regionaal warmtenet komt te liggen.

In het kort: een samenwerking tussen alleen Twence en Cogas achten wij dan ook te kwetsbaar gezien de grote opgave in de energietransitie, de grote financiële investeringen die deze (ook in de huidige netten) vereisen en de maatschappelijke en financiële risico's die hiermee samenhangen.

- *Wat is de reden dat Enexis tot op heden niet mee wil financieren als grootste netbeheerder binnen de regio ?*

Naar wij hebben begrepen is Enexis op dit moment nog niet zo ver met het interne besluitvormingsproces. Cogas heeft aangegeven in gesprek te zijn met Enexis. Wij wachten deze gesprekken af en blijven voor deelname van onder andere Enexis continue aandacht vragen. Als Enexis niet besluit mee te doen, dan willen wij hier ook graag de reden van weten.

- *Wat is de rol van EBN als deelnemer van veel mijnbouwlocaties in dit proces.*

Energie Beheer Nederland is een publiek energiebedrijf en investeert in kennis, kunde en financiële slagkracht om samen sneller een duurzaam energiesysteem te bouwen. De activiteiten richten zich op drie kerngebieden: de gastransitie, de warmtetransitie en CO2 opslag- en transportsystemen. Op deze wijze wordt bijgedragen aan betrouwbare en betaalbare energie voor Nederland vandaag en aan een duurzaam en CO2 neutraal energiesysteem voor morgen. (zie site www.ebn.nl)

EBN wil mogelijk als staatsdeelneming investeren in het regionale warmtenetwerk. Op welke wijze EBN dat wil doen: alleen financierend of ook risicodragend is op dit moment nog niet bekend. Voor Almelo is belangrijk dat externe financiering alleen in de vorm van bijvoorbeeld rentedragende leningen niet bijdraagt aan een goede risicospreiding

voor aandeelhouders. De leningverstrekker draagt enkel risico voor de uitstaande lening zonder werkelijk te delen in andere risico's van een regionaal warmtenet. Dit is voor Almelo op deze wijze niet afdoende.

- *Wat zijn de financiële risico's voor de Gemeente Almelo en bent u bereid te overwegen uit Cogas te stappen, aangezien het erop lijkt dat de gemeente Almelo als grootaandeelhouder, geen enkele invloed kan uitoefenen op de commerciële activiteiten van Cogas en dus alleen dient als achtervang om de financiële risico's af te dekken, mocht het misgaan ? (zoals destijds met het warmtenet in Hengelo)*

Cogas voert op dit moment het beheer uit van het gas- en elektriciteitsnetwerk in Almelo, wij achten dit op dit moment een publieke taak. Met de energietransitie en de veranderingen die daarmee optreden, waaronder de eventuele aanleg van een regionaal warmtenet, met Twence als warmtebron, bestaat het risico dat Cogas taken gaat uitvoeren waarvan wij vinden dat die niet behoren tot de kerntaken van Cogas. Immers, de 1^e fase van het regionaal warmtenet zal, bij een positieve businesscase en een door de aandeelhouders goedgekeurde final investment decision, aangelegd worden buiten het werkgebied van Cogas. Indien Cogas zich in toenemende mate buiten het werkgebied begeeft, er geen externe partners bijkomen en de financiële risico's voor ons als aandeelhouder toenemen, dan kan een heroverweging van het aandeelhouderschap plaatsvinden. Veel liever zien wij de betrokkenheid van Cogas bij lokale warmtenet(ten).

- *In hoeverre zijn de activiteiten van Twence en Cogas nog te zien als een kerntaak van de gemeente ?*

De gemeenteraad heeft bij meerdere gelegenheden uitspraak gedaan over de activiteiten van Twence. In dat standpunt is geen verandering opgetreden. Vooralsnog achten wij het beheren van de genoemde infrastructuur door Cogas een publieke taak. Of de warmteleverantie ook een gemeentelijke taak zou moeten zijn, is een discussie die in de komende periode op ons afkomt. Ten aanzien van deelname aan het regionale warmtenet "Warmtenet Twente" is uw raad uitgesproken.

Overige losstaande vragen

- *Hoeveel kost naar schatting de 1^e fase van het regionale warmtenet in totaal ?*

De kosten voor de 1^e fase worden door Cogas en Twence geschat op 100 miljoen euro. Hierbij worden ook nog subsidies van het Rijk betrokken, dit betreft ongeveer de helft. Dit wordt echter verder uitgewerkt in de businesscase.

- *Bent u op de hoogte van het Hengelose fiasco m.b.t. het warmtenet van AkzoNobel/Nouryon en hoe voorkomt u dat er een financieel fiasco ontstaat voor de gemeente Almelo als medeaandeelhouder van Cogas en Twence.*

Ja, hiervan zijn we op de hoogte. We nemen de geleerde lessen uit de ervaringen elders mee en we volgen de landelijke ontwikkelingen op het gebied van warmtenetten nauwgezet. Zoals in de voorgaande antwoorden is aangegeven hebben we verscherpte aandacht voor de financiële ratio's, het aantrekken van externe partners om de risico's te verdelen en de maatschappelijke risico's.

- *Is Cogas bereid de deelnemende gemeenteraden uit te nodigen voor een bijeenkomst om de onderliggende business case uit te leggen die aan het investeringsbesluit ten grondslag ligt ?*

Wij zullen er bij de directie van Cogas op aandringen dat er een nieuwe bijeenkomst voor de deelnemende gemeenteraden wordt georganiseerd.

Wij gaan er vanuit uw vragen hiermee te hebben beantwoord.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Almelo,
de secretaris, de burgemeester,